

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Praca ma charakter inter- i multidyscyplinarnych studiów kulturowych. Prowadzone tu badania, zgodne są z funkcjonowaniem współczesnego społeczeństwa, globalizacją i wszechobecnością mediów, które wymuszają nowe myślenie o świecie, w którym refleksja nad kulturą, jej znaczeniem, i historią ujmowana jest z wielu perspektyw. Wspólny przedmiot materialny którym jest tutaj kultura amerykańska (kultura amerykańskiego ewangelikalizmu, rewiwalizmu), badana jest z różnych punktów widzenia, a więc posiada różny przedmiot formalny. Dlatego praca prezentuje badania interdyscyplinarne, w których przedmiot (element łączący) danej dyscypliny jest badany z punktu widzenia innej, a także badania multidyscyplinarne, gdyż jest próbą poznania przedmiotu z wielu różnych perspektyw dyscyplinarnych. W tej wielości metod jest jej multidyscyplinarność. Wyraźnym celem i metodą w tej pracy jest jednoczenie, unifikacja, integracja, synteza, które to cechy odgrywają istotną rolę w kulturoznawstwie. Jest to pierwsza praca badająca i porównująca w systematyczny oraz całościowy sposób teologię i metodologię religijnego przebudzenia według Jonathana Edwardsa i Charlesa Finney'a. Spośród istniejących—choć 234 nielicznych—artykułów, ten aspekt ją wyróżnia, gdyż dotychczasowe badania koncentrowały się na różnicach i wykazaniu ich odrębności, a nawet przeciwstawieniu ich sobie. Ta praca dodatkowo ukazuje, że mimo istotnych różnic w zasadniczych i fundamentalnych doktrynach teologicznych, takich jak natura ludzka i zdolność do wolnych decyzji, jeśli chodzi o teologię przebudzenia w dziełach Edwardsa i Finney'a, jest ona bardzo podobna, jak również, jeśli chodzi o metodologię, to nie tylko posiada podobne założenia, ale Finney jest kontynuatorem myśli Edwardsa. Dzięki badaniom nad ich tekstami źródłowymi i porównaniu ich myśli, wykazano też jak dorobek Edwardsa wpłynął na Finney'a, co staje się to interesującą tezą o kontynuacji tradycji rewiwalizmu w Ameryce, jednocześnie potwierdzającą twierdzenia samego Finney'a, że jest uczniem Edwardsa. Badania, które pokazują teologię Edwardsa i Finney'a, metody, i strategie wzbudzania oraz podtrzymywania przebudzenia religijnego, są przydatne dla badaczy kultury i historii życia religijnego w Ameryce, ale także dla duchownych i studentów retoryki, ponieważ przedstawiają metodologię kaznodziejstwa przebudzeniowego w Stanach Zjednoczonych podczas Pierwszego i Drugiego Wielkiego Przebudzenia. Te dwa najśłynniejsze „przebudzenia religijne” w historii Ameryki zrodziły dwóch najśłynniejszych bohaterów amerykańskiej (i światowej, jeśli chodzi o ewangelikalizm) wiary chrześcijańskiej: Jonathana Edwardsa i Charlesa Finney'a. Chociaż różnili się w niektórych punktach teologii i metodologii, jak zostało wykazane istnieje kontynuacja myśli od Edwardsa do Finneya, a dalej do ewangelikalizmu w Ameryce i na całym świecie. Bez tych dwóch kaznodziejów amerykański ruch ewangelikalny—a szerzej chrześcijaństwo w Ameryce—nie wyglądałoby tak samo. Dlatego ich dziedzictwo jest bezprecedensowe i warte ciągłych badań